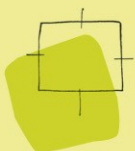

Notitie reikwijdte en detailniveau
planMER Buitengebied Weststellingwerf

BügelHajema
Plek voor ideeën

Notitie reikwijdte en detailniveau
planMER Buitengebied Weststellingwerf

19 juli 2012
Projectnummer 267.00.00.06.08.00

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	4
1.3	Initiatiefnemer en bevoegd gezag	4
1.4	Begrippen	4
1.5	Leeswijzer	5
2	Plan-m.e.r.	7
2.1	Plan-m.e.r. bestemmingsplan Buitengebied 2013	7
2.2	Procedure plan-m.e.r.	10
2.3	Inhoud van het planMER	11
3	Reikwijdte en detailniveau	13
3.1	Reikwijdte	13
3.2	Detailniveau	18
3.2.1	Natuur	18
3.2.2	Landschap	21
3.2.3	Geur	22
3.2.4	Bodem	23
3.2.5	Water	24
3.2.6	Cultuurhistorie	25
3.2.7	Externe veiligheid	26
3.2.8	Licht	26
3.2.9	Luchtkwaliteit	27
3.2.10	Geluid	28
3.2.11	Verkeer	28
3.2.12	Gezondheid	29
3.3	Beoordeling van het voornemen en de alternatieven	30
3.4	Passende beoordeling	31

Inleiding

1.1

Aanleiding

De gemeente Weststellingwerf heeft het voornemen om een nieuw bestemmingsplan op te stellen voor het buitengebied. Met het oog op de ontwikkeling van het nieuwe bestemmingsplan zijn vier uitgangspuntennota's opgesteld. Deze uitgangspuntennota's vormen het voorstadium van het voorontwerpbestemmingsplan waarin het ruimtelijk beleid voor het landelijk gebied van de gemeente Weststellingwerf voor de komende 10 jaar wordt bepaald.

Het gaat om de volgende nota's:

- Nota van uitgangspunten - Agrarisch.
- Nota van uitgangspunten - Functieverandering en verbreding.
- Nota van uitgangspunten - Groene functies.
- Nota van uitgangspunten - Rode functies.

Verder is als uitwerking van de NvU-Agrarisch een Handleiding Schaalvergroting opgesteld, die bij de uitvoering van het beleid wordt toegepast.

Vooralsnog vormen de hiervoor weergegeven nota's de gemeentelijke beleidsbasis voor individuele verzoeken om planologische medewerking, wanneer het nu geldende bestemmingsplan niet voorziet in de gewenste ontwikkeling. Het is de bedoeling dat deze nota's in het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied 2013 zullen worden uitgewerkt.

Het nieuwe ruimtelijk beleid van de gemeente is met name op het beheer van het landelijk gebied gericht. Het is dan ook sterk gericht op het behoud en waar mogelijk versterking van de ruimtelijke kwaliteit en de landschappelijke waarden in de gemeente Weststellingwerf. Ten aanzien van de agrarische sector biedt het plan mogelijkheden voor schaalvergroting en functieverbreiding. Hiervoor zullen in het nieuwe bestemmingsplan ruimtelijke kaders en randvoorwaarden worden opgenomen.

Als onderbouwing van het bestemmingsplan Buitengebied 2013 dient een Milieueffectrapport (planMER) te worden opgesteld. Het bestemmingsplan biedt namelijk het kader voor toekomstige activiteiten die volgens de Wet milieubeheer (Wm) besluit-m.e.r.-(beoordeling)plichtig zijn. De eerste stap om te komen tot een planMER betreft het opstellen van voorliggende Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

1.2

Doel

In een milieueffectrapportage (m.e.r.) wordt onderzoek verricht naar milieueffecten van een voorgenomen plan. Het milieueffectrapport (MER) vormt de schriftelijke weergave van dit onderzoek en moet voldoende informatie verschaffen om het milieubelang volwaardig te kunnen meewegen in de besluitvorming, in dit kader over het bestemmingsplan Buitengebied 2013. Dit vereist een scherpe afbakening van het onderzoek. In de voorliggende notitie is de afbakening van het onderzoek bepaald en inzichtelijk gemaakt. Daarmee vormt deze notitie de inhoudsafbakening van het MER. Binnen de afbakening kan onderscheid worden gemaakt tussen reikwijdte en detailniveau.

Bij de afbakening van de 'reikwijdte' gaat het om de onderwerpen die het MER behandelt. In een MER worden deze onderwerpen in het kader van alternatieven uitgewerkt en onderzocht. In deze notitie is duidelijk gemaakt voor welke alternatieven de milieugevolgen voor het bestemmingsplan Buitengebied 2013 worden onderzocht. Ook wordt in het kader van 'reikwijdte' ingegaan op de milieuaspecten die relevant zijn in het onderzoek voor het plan.

Bij de afbakening van 'detailniveau' gaat het om de vraag hoe uitgebreid en op welk schaalniveau de verschillende milieuaspecten onderzocht moeten worden. Ook moet duidelijk zijn op welke manier dit gaat gebeuren en in welke fase van het planproces. Het is niet nodig om voor elk plan alle milieueffecten door te rekenen of te beoordelen. In deze notitie is duidelijk gemaakt hoe uitgebreid de milieuaspecten voor het planMER bestemmingsplan Buitengebied 2013 worden onderzocht en op welke manier het onderzoek wordt uitgevoerd.

1.3

Initiatiefnemer en bevoegd gezag

Het college van de gemeente Weststellingwerf is voor deze plan-m.e.r. de initiatiefnemer en de gemeenteraad vormt het bevoegd gezag voor de beoordeling van het planMER.

1.4

Begrippen

In deze notitie worden de volgende begrippen gehanteerd:

- m.e.r.: milieueffectrapportage: de procedure;
- m.e.r. voor plannen (plan-m.e.r.): de m.e.r.-procedure voor plannen die een kader stellen voor m.e.r.-(beoordeling)plichtige activiteiten; hiervoor geldt altijd de uitgebreide procedure;

- m.e.r. voor besluiten (Besluit m.e.r.): procedure voor besluiten die bij de wet m.e.r.-plichtig zijn; afhankelijk van het project en de ligging is een beperkte of uitgebreide procedure aan de orde;
- MER: milieueffectrapport (het rapport).

Een besluit m.e.r. wordt vaak als project-m.e.r. aangeduid om het verschil tussen een plan en een project duidelijk te maken. Om dit verschil goed te kunnen onderscheiden wordt in deze notitie bij het MER ook de begrippen planMER en projectMER (besluitMER) gebruikt.

1.5

Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk is in hoofdstuk 2 ingegaan op het doel van een planMER, de eisen die hieraan worden gesteld en de procedure. Hoofdstuk 3 bevat voorstellen over de beoogde reikwijdte en het beoogde detailniveau.

2.1

Plan-m.e.r. bestemmingsplan Buitengebied 2013

Wettelijk kader

De wetgeving met betrekking tot de verplichting om een m.e.r.-procedure te doorlopen is de laatste jaren uitgebreid. Was er in het verleden slechts sprake van de noodzaak tot het doorlopen van een m.e.r.-procedure in het kader van een concreet project, sinds 27 juni 2001 is op basis van de 'Europese richtlijn betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu' bepaald dat ook in het geval van globalere plannen een MER moet worden opgesteld. Deze verplichting werd in Nederland aangeduid als de Strategische Milieubeoordeling (SMB). Omzetting van de SMB-richtlijn in nationale wetgeving diende per 21 juli 2004 te zijn afgerond. Nederland slaagde daar echter niet in. In september 2006 vond uiteindelijk de formele implementatie plaats middels aanpassing van de Wet milieubeheer en het Besluit m.e.r. Vanaf deze implementatie wordt niet langer gesproken van een SMB, maar van een plan-m.e.r.

De plan-m.e.r.-verplichting geldt voor wettelijk of bestuursrechtelijk voorgeschreven plannen en programma's die:

- kaderstellend zijn voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten, of:
- een passende beoordeling behoeven in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (en daarmee in het kader van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, Natura 2000) (Artikel 7.2a Wet milieubeheer).

Een recentere wijziging van de Wet milieubeheer dateert van 1 juli 2010. Toen is de m.e.r.-procedure aangepast. De wijze waarop de procedure doorlopen dient te worden, is overzichtelijker gemaakt. Vanaf deze datum wordt er onderscheid gemaakt tussen een beperkte en een uitgebreide m.e.r.-procedure. Indien voor een bestemmingsplan een m.e.r. uitgevoerd moet worden dan is de uitgebreide procedure van toepassing.

Per 1 april 2011 is een wijziging doorgevoerd in het Besluit milieueffectrapportage. Aanleiding is mede een uitspraak van het Hof van Justitie van de EU waaruit blijkt dat het Nederlandse systeem van drempelwaarden voor m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten niet in overeenstemming is met de Europese richtlijn.

Dit heeft vooral belangrijke gevolgen gehad voor onderdeel D van het besluit m.e.r. Onderdeel D betreft een lijst met daarin opgenomen activiteiten die m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. De gehanteerde drempelwaarden in de D-lijst vormen geen uitsluitingsdrempel meer, maar zijn indicatief geworden. De term indicatief wordt gehanteerd om aan te geven dat de drempel geen vaste onderdrempel meer is.

Als gevolg van deze wijzigingen zullen meer integrale afwegingen (beoordelingen) moeten plaatsvinden. Aard, omvang en ligging zijn begrippen die bij deze afweging centraal staan.

Noodzaak in verband met verandering D-lijst

De wijziging van de zogenaamde D-lijst uit het Besluit m.e.r. heeft ertoe geleid dat grote melkveehouderijbedrijven worden beschouwd als m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten. De bedoelde wijziging van de D-lijst¹ betreft de toevoeging van de volgende activiteit:

- het oprichten, wijzigen of uitbreiden van veehouderijbedrijven met 200 of meer stuks melk- en kalfkoeien en/of zoogkoeien ouder dan 2 jaar met meer dan 140 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar;
- het oprichten, wijzigen of uitbreiden van veehouderijbedrijven met 340 of meer stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar.

De gemeente Weststellingwerf zal binnenkort de start maken om het geldend bestemmingsplan voor het buitengebied te herzien. Eén van de doelstellingen is: het bieden van extra bebouwingsruimte aan de melkveehouderijbedrijven.

Bovenop het vigerende bouwvlak van de reeds vergunde 1,5 hectare bouwvlak (waarbinnen ten hoogste 6.000 m² aan bedrijfsgebouwen gebouwd mag worden) kiest de gemeente Weststellingwerf ervoor om bij afwijking extra bebouwingsruimte te bieden tot ten hoogste 3 hectare voor zogenoemde plaatsgebonden veehouderijbedrijven (dit is in overeenstemming met het provinciaal beleid). Deze situatie biedt dan de mogelijkheid tot het realiseren van grote (melk)veehouderijbedrijven die nu m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn geworden. Het nieuwe bestemmingsplan wordt in dat geval kaderstellend voor deze ontwikkeling en wordt als gevolg daarvan plan-m.e.r.-beoordelingsplichtig. Dat geldt ook in de situatie waarin het bestemmingsplan deze ruimte nu al geeft. Dit blijkt uit de uitspraak van het Europese Hof van Justitie met betrekking tot de Amsterdamse Afrikahaven (Ruigoord).

De gemeente Weststellingwerf kiest ervoor om het vigerende beleid voor de intensieve veehouderij voort te zetten. Door cumulatie van nog niet ingevulde mogelijkheden tot uitbreiding of oprichting van intensieve veehouderij als nevenactiviteit bij een agrarisch bedrijf kan evenwel sprake zijn van een m.e.r.- (beoordelings)plicht van intensieve veehouderijactiviteiten. Als gevolg hiervan dienen de milieueffecten van intensieve veehouderij in het kader van een

¹ Dat is de lijst waarop alle m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten zijn opgenomen.

plan-m.e.r. beoordeeld te worden. De intensieve veehouderij dient eveneens bij de beoordeling van de cumulatie van milieueffecten van de veehouderij te worden betrokken.

Noodzaak in verband met passende beoordeling

Wanneer het bestemmingsplan ontwikkelingen toestaat die ertoe kunnen leiden dat niet met wetenschappelijke zekerheid kan worden vastgesteld dat deze ontwikkelingen geen significant negatieve effecten zullen hebben op Natura 2000-gebied(en), dan zal (ook) een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 moeten worden opgesteld. Wanneer op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 een passende beoordeling moet worden opgesteld, dan dient op grond van de Wet milieubeheer ook een plan-m.e.r. te worden doorlopen.

Kaart 1. Ligging Natura 2000-gebieden in Fryslân

Het Natura 2000-gebied de Rottige Meente & Brandemeer ligt binnen het plangebied. Op enige afstand van het plangebied liggen nog 8 gebieden die mogelijk relevant kunnen zijn. In het Natura 2000-gebied Rottige Meente & Brandemeer, maar ook in andere Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied, gelden 'instandhoudingsdoelstellingen' voor een aantal voor verzuring gevoelige plantensoorten. Uit onderzoek is bekend dat de ammoniakdepositie (waarbij ammoniak de verzurende stof is) in de Natura 2000-gebieden inmiddels hoger is dan de kritische depositiewaarde van de betreffende soorten. De kritische depositiewaarde is de hoeveelheid stikstof uitgedrukt in mol/ha/jaar

die een voor verzuring gevoelige plantensoort nog net kan verdragen. Een verhoging van de ammoniakuitstoot van veehouderijbedrijven in de gemeente Weststellingwerf kan leiden tot negatieve effecten op de voor verzuring gevoelige soorten in Natura 2000-gebieden.

Omdat de achtergrondwaarde inmiddels hoger is dan de kritische depositiewaarde dient volgens recente uitspraken van de Raad van State iedere toename van de stikstof- c.q. ammoniakdruk in dat geval te worden beschouwd als een significant effect. Provincie Fryslân hanteert in dat verband de norm van 0,5 mol/ha/jaar. Is de extra uitstoot meer dan of gelijk aan 0,5 mol/ha/jaar, dan wordt dit als significant aangemerkt.

Een vergroting van een veehouderijbedrijf leidt al gauw tot een verhoging van de ammoniakuitstoot en -depositie - ook al is dat op enige afstand van een Natura 2000-gebied. In het kader van het opstellen van het planMER zal worden gezien of een passende beoordeling opgesteld moet worden. Wanneer dat het geval is, zal deze in het planMER worden opgenomen.

2.2

Procedure plan-m.e.r.

De plan-m.e.r.-procedure omvat zeven stappen:

1. Openbare kennisgeving² (artikel 7.9).
Hierin wordt in ieder geval aangegeven:
 - a. welke stukken waar en wanneer ter inzage worden gelegd;
 - b. wie op welke wijze en binnen welke termijn de gelegenheid wordt geboden om zienswijzen naar voren te brengen met betrekking tot het voornemen op een planMER op te stellen;
 - c. of de Commissie m.e.r. of een andere (onafhankelijke) instantie in de gelegenheid wordt gesteld advies uit te brengen. In dit geval wordt daar wel voor gekozen.
2. Raadplegen bestuursorganen op basis van Notitie Reikwijdte en Detailniveau.
De bestuursorganen die met de uitvoering van het plan te maken kunnen krijgen, worden geraadpleegd over reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport (planMER, artikel 7.8). Dit betreft in ieder geval de provincie, het Waterschap en de Inspectie Leefomgeving en Transport. Deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau vormt het document op basis waarvan de discussie met betrokken overheden zal plaatsvinden.
In dit geval zullen stap 1 en 2 worden gecombineerd. Dat wil zeggen dat

² De kennisgeving vindt plaats in een of meer dag-, nieuws-, of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze. In het geval van een tot de centrale overheid behorend bestuursorgaan wordt de kennisgeving in ieder geval in de Staatscourant geplaatst, tenzij dit voor het betreffende plan wettelijk anders is geregeld.

de Notitie Reikwijdte en Detailniveau wordt gepubliceerd en in dat kader een ieder de gelegenheid krijgt om zienswijzen naar voren te brengen. Dit wordt gecombineerd met de inspraak op het voorontwerpbestemmingsplan.

3. Opstellen milieueffectrapport (planMER; artikel 7.7).
4. PlanMER en ontwerpbestemmingsplan:
 - a. Terinzagelegging (artikel 7.10);
 - b. Toetsing Commissie m.e.r. (artikel 7.12).

De toetsing door de Commissie m.e.r. is verplicht.
5. Motiveren van de gevolgen van het planMER en de zienswijzen in het definitieve bestemmingsplan (artikel 7.14).
6. Bekendmaking en mededeling van het plan (artikel 7.15).
7. Evaluatie van de effecten na realisatie (artikel 7.39).

De gemeente Weststellingwerf streeft er naar om het planMER al bij het voorontwerpbestemmingsplan ter inzage te leggen. Dit heeft geen invloed op de verder te voeren procedure.

De Commissie m.e.r. is een onafhankelijk adviserende organisatie en heeft formeel in de uitgebreide procedures (plan-m.e.r.) een toetsende en adviserende rol als het gaat om plannen.

Het is niet verplicht de Commissie m.e.r. te laten adviseren over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Wel dient de Commissie m.e.r. het MER te toetsen. De Commissie m.e.r. zal in dit geval in ieder geval in stap 4 worden aangeschreven met het verzoek het MER voor het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied te toetsen.

Gezien de complexiteit van het opstellen van een MER voor een bestemmingsplan voor het buitengebied, wordt de Commissie m.e.r. geconsulteerd over het voornemen. De voorliggende notitie over de reikwijdte en het detailniveau van het MER is dan ook voor advies naar de Commissie m.e.r. verzonden.

2.3

Inhoud van het planMER

In het planMER moet aan de volgende aspecten aandacht worden besteed:

1. **Doel:** een beschrijving van wat met de voorgenomen activiteit wordt beoogd.
2. **Voorgenomen activiteit & alternatieven:** een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven daarvoor, inclusief de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven. In het geval van een m.e.r.-plichtig besluit ook een beschrijving van de wijze waarop de voorgenomen activiteit zal worden uitgevoerd.

3. **Relevante plannen & besluiten:** in het geval van een m.e.r.-plichtig plan een overzicht van eerder vastgestelde plannen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven. In het geval van een m.e.r.-plichtig besluit een aanduiding van dit besluit (of besluiten) en een overzicht van de eerder genomen beslissingen van bestuursorganen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven.
4. **Huidige situatie & autonome ontwikkeling:** een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, en van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien die activiteit noch de alternatieven worden ondernomen.
5. **Effecten:** een beschrijving van de gevolgen voor het milieu die de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven kunnen hebben, inclusief een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven.
6. **Vergelijking:** een vergelijking van de beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu (punt 4) met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en elk van de in beschouwing genomen alternatieven (punt 5).
7. **Mitigerende & compenserende maatregelen:** een beschrijving van de maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen op het milieu van de activiteit te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen.
8. **Leemten in informatie:** een overzicht van de leemten in de beschrijvingen van de bestaande toestand van het milieu en de gevolgen voor het milieu (punten 4 en 5) als gevolg van het ontbreken van de benodigde gegevens.
9. **Samenvatting:** een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven.

Met nadelige milieugevolgen worden mogelijke aanzienlijke milieueffecten bedoeld voor met name biodiversiteit, bevolking, gezondheid van de mens, fauna, flora, bodem, water, lucht, klimaatfactoren, cultureel erfgoed met inbegrip van architectonisch en archeologisch erfgoed, landschap en de wisselwerking tussen deze elementen.

Reikwijdte en detailniveau

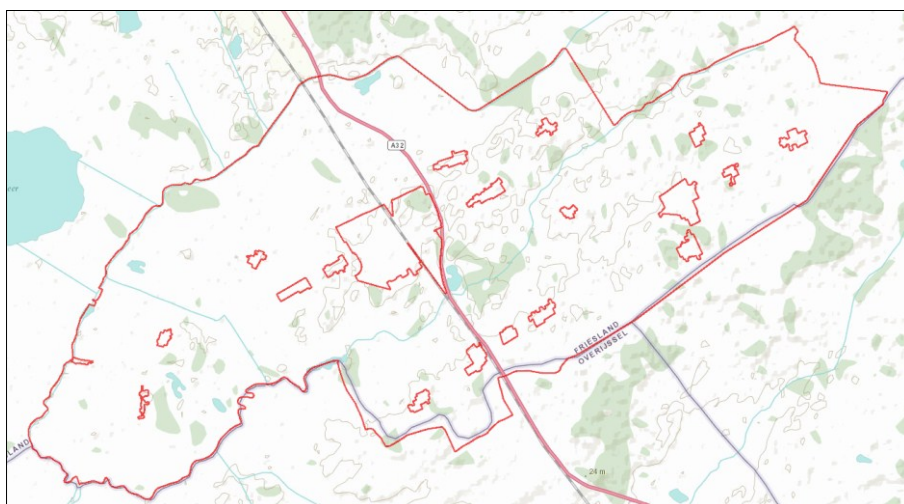
3

3.1

Reikwijdte

Plan- en onderzoeksgebied en -periode

Het plangebied van het planMER is overeenkomstig het plangebied van het bestemmingsplan Buitengebied 2013. Dit betekent dat het plangebied in beginsel alle gronden binnen de gemeente Weststellingwerf betreft met uitzondering van de dorpen. Hieronder is kaart 2 weergegeven waarop het plangebied is afgebeeld.

Kaart 2. Grens van het bestemmingsplangebied Buitengebied 2013

Omdat enkele milieueffecten van ontwikkelingen binnen het plangebied ook buiten het plangebied kunnen plaatsvinden kan een deel van het onderzoeksgebied ook buiten het plangebied liggen. Het onderzoeksgebied is dan ook afhankelijk van het te onderzoeken milieuonderdeel en de hiervoor te verwachten milieueffecten.

Het bestemmingsplan Buitengebied 2013 wordt in beginsel voor een periode van tien jaar vastgesteld. Naar aanleiding hiervan betreft ook de onderzoeksperiode een periode van tien jaar. Uitgangspunt is dat het bestemmingsplan Buitengebied 2013 uiterlijk in 2013 wordt vastgesteld. Hiermee is het zogenoemde 'zichtjaar' 2023.

Voornemen

Het voornemen in de zin van het planMER is het opstellen van het bestemmingsplan Buitengebied 2013. Zoals opgemerkt is het bestemmingsplan er vooral op gericht om de bestaande situatie te behouden en te versterken en mogelijkheden te bieden voor ontwikkelingen die in het plangebied passen. In hoofdlijnen betreffen dit de volgende vijf ontwikkelingen:

1. de uitbreiding of wijziging van bestaande agrarische bedrijven. Daarbij gaat het vooral om rundveehouderijbedrijven, paardenhouderijbedrijven en een zeer beperkt aantal intensieve veehouderijbedrijven en zogenoemde neventakken van intensieve veehouderij bij agrarische bedrijven. De wijziging van bestaande agrarische bedrijven kan ook een verplaatsing van een agrarisch bedrijf betreffen. Ook betreft het de aanleg van mestvergistingsinstallaties;
2. beperkte ontwikkeling van de recreatiefunctie in het buitengebied;
3. de uitbreiding van (niet-agrarische) nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven (zoals kamperen bij de boer);
4. het wijzigen van het gebruik van de bedrijfsgebouwen en -terreinen van gestaakte agrarische bedrijven naar een gebruik voor een ander soort bedrijf of wonen;
5. de beperkte uitbreiding van niet-agrarische bedrijven.

De schaal van de onder 2, 3, 4 en 5 genoemde ontwikkelingen is zo beperkt dat er geen sprake is van een overschrijding van de in onderdeel C en D van het Besluit MER opgenomen 'drempelwaarden'. Bij deze ontwikkelingen is geen sprake van m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten.

Bij de onder 1 genoemde ontwikkeling is mogelijk sprake van een overschrijding van de 'drempelwaarden'. Deze 'drempelwaarden' zijn hiervoor in hoofdstuk 2 uiteengezet. Hierbij is dan mogelijk ook sprake van m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten. Het onderzoek voor de plan-m.e.r. is dan ook vooral gericht op het beoordelen van de milieueffecten van de onder 1 genoemde ontwikkeling.

Referentiesituatie

Zoals opgemerkt moet op grond van artikel 7.7 van de Wm "een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien die activiteit noch de alternatieven worden ondernomen" in het planMER worden opgenomen. Dit is het zogenoemde referentiesituatie. De referentiesituatie wordt opgesteld om de milieueffecten van het voornemen en de mogelijke alternatieven te kunnen beoordelen en vergelijken.

Het uitgangspunt van de referentiesituatie is de bestaande situatie met de autonome ontwikkeling. De bestaande situatie betreft de feitelijke situatie op basis van verleende omgevingsvergunningen (onderdeel milieu) of Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB), de resultaten van een mogelijke inventarisatie

van het feitelijke aantal dieren op de veehouderijbedrijven en de informatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). In beginsel zijn de verleende omgevingsvergunningen of AMvB, wat betreft het aantal dieren, het uitgangspunt voor de bestaande situatie. Wanneer uit de resultaten van de genoemde inventarisatie en de informatie van het CBS blijkt dat het feitelijke aantal dieren sterk afwijkt van het aantal dieren op grond van de verleende omgevingsvergunningen zal worden beoordeeld of het feitelijke aantal dieren niet het uitgangspunt van de bestaande situatie moet zijn. Een sterke afwijking is een afwijking van ten minste -20%. Het feitelijke aantal dieren is ten hoogste het op grond van de verleende omgevingsvergunning of AMvB toegestane aantal.

De autonome ontwikkeling is die ontwikkeling die op basis van de bestaande wet- en regelgeving en het bestaande beleid naar verwachting zal plaatsvinden. Uitgangspunt hierbij zijn de ontwikkelingen zoals die in de periode van 2002 tot en met 2011 hebben plaatsgevonden en (op basis daarvan waar te nemen) trends in het landelijk gebied en bij agrarische bedrijven in de gemeente Weststellingwerf. Hierbij worden de ontwikkelingen zoals die in de periode van 2002 tot en met 2011 in de gemeente Weststellingwerf hebben plaatsgevonden uiteengezet. Als autonome ontwikkeling worden in het planMER ten minste opgenomen:

- Het (volledig) in werking treden van het Besluit ammoniak huisvesting veehouderij.
- Het (naar verwachting) verdwijnen van de melkquota. Op basis van de resultaten van een door Van Berkum³ en Silvis⁴ uitgevoerd onderzoek wordt in de onderzoeksperiode vanwege het verdwijnen van de melkquota een toename van het aantal stuks melkrundvee van 2% verwacht.
- De maatregelen van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) wanneer deze, voor het opstellen van de planMER, voldoende duidelijk zijn om in het planMER te verwerken.

De 4 nota's van uitgangspunten die ten behoeve van het opstellen van het bestemmingsplan Buitengebied 2013 door de raad zijn vastgesteld, worden niet als autonome ontwikkeling beschouwd. Het in de nota's opgenomen beleid wordt momenteel al wel toegepast indien bij concrete verzoeken om medewerking van de gemeente aan het realiseren van een plan dat niet binnen het geldende bestemmingsplan past. De 4 nota's liggen ten grondslag aan het voornemen en worden als zodanig tot het voornemen gerekend.

Voornemen - uitwerking

Op grond van artikel 7.7 van de Wm moet in het planMER ook "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben" worden opgenomen.

³ Van Berkum, S. (2008). *De internationale zuivelmarkt nu en in de toekomst*: Bijdrage aan de studie "Melken in de nieuwe realiteit. LEI Wageningen UR, Den Haag, 2008.

⁴ Silvis, H.J. e.a. (2009). *De agrarische sector in Nederland naar 2020*: Perspectieven en onzekerheden. Rapport 2009-021. LEI Wageningen UR, Den Haag, 2009.

Het uitgangspunt van het voornemen is dat alle mogelijkheden die het ontwerp van het bestemmingsplan Buitengebied 2013 biedt worden gebruikt; ook de mogelijkheden die op grond van afwijkingen en wijzigingen zijn toegestaan. In overeenstemming met eerdere adviezen van de Commissie voor de milieueffectrapportage wordt het voornemen in de minst gunstige situatie uitgewerkt.

In het voorontwerp van het bestemmingsplan Buitengebied 2013 worden verschillende deelgebieden onderscheiden op basis van landschappelijke waarden. Voor deze verschillende deelgebieden zullen voor wat betreft agrarische bedrijven verschillende regels worden opgenomen. In het algemeen worden op grond van het voorontwerpbestemmingsplan de volgende ontwikkelingen mogelijk gemaakt:

- De uitbreiding van een agrarisch bedrijf (met uitzondering van intensieve veehouderij) binnen een bouwvlak van ten hoogste 1,5 hectare en mogelijk zelfs meer. Op grond van provinciaal beleid is een oppervlakte van maximaal 3 ha voor melkrundveehouderijbedrijven mogelijk. De maximale omvang van het bouwvlak wordt in het kader van het bestemmingsplan bepaald; in het kader van het planMER wordt onderzoek verricht op grond waarvan de maximale omvang van een bouwvlak zal worden bepaald.
- De uitbreiding van een (plaatsgebonden) agrarisch (melkveehouderij)bedrijf binnen een bouwvlak van ten hoogste 3 hectare op grond van het afwijken van de bouwregels.
- De uitbreiding van intensieve veehouderij indien deze reeds bestaat als ondergeschikte nevenactiviteit bij een grondgebonden agrarisch bedrijf.
- De uitbreiding van de oppervlakte aan bedrijfsgebouwen van bestaande intensieve veehouderijbedrijven tot ten hoogste de oppervlakte waarvoor geen besluitMER behoeft te worden opgesteld.

Voor het plan-m.e.r. moeten de milieueffecten van de hiervoor genoemde ontwikkelingen worden beoordeeld.

De minst gunstige situatie wordt in het voornemen uitgewerkt door een model te ontwikkelen waarbij binnen alle agrarische bouwvlakken zoals die op grond van ontwerp van het bestemmingsplan Buitengebied 2013 mogelijk worden gemaakt, de vestiging van een modelbedrijf is voorzien. Dit modelbedrijf is het minst gunstige veehouderijbedrijf. Dit modelbedrijf is voor wat betreft de grondgebonden agrarische bedrijven een melkrundveehouderijbedrijf. Voor de intensieve veehouderijbedrijven is dit modelbedrijf een varkenshouderijbedrijf (ook de intensieve veehouderij als ondergeschikte nevenactiviteit bij een melkrundveehouderijbedrijf is varkenshouderij). De keuze voor deze diersoorten is op basis van eerdere ervaringen gemaakt omdat hieruit blijkt dat dit, voor de milieueffecten, de minst gunstige diersoorten zijn.

Alternatieven

Op basis van eerdere adviezen van de Commissie voor de m.e.r. zal één alternatief in twee varianten worden onderscheiden en worden beoordeeld op milieueffecten. Daarbij zal op basis van de aanwezige beschermde Natura 2000-gebieden worden gezien of door middel van een zonering de ontwikkeling van veehouderijbedrijven kan worden gestuurd. Binnen deze zones zullen uitbreidingen van veehouderijbedrijven afhankelijk worden gemaakt van hun effect op beschermd natuurgebied. In de zone aansluitend aan Natura 2000-gebied zal uitbreiding worden uitgesloten. Daarbuiten zal op basis van de ammoniak-emissie worden gezien welke uitbreiding aanvaardbaar lijkt. Vooralsnog wordt gedacht aan zone aansluitend aan Natura 2000-gebied van 3 kilometer. Dit alternatief wordt zowel voor de worst-case-situatie als voor een reële situatie beoordeeld. De worst-case-situatie is de situatie die in het ergste geval zou kunnen optreden. De reële situatie sluit aan bij wat op grond van marktontwikkelingen verwacht mag worden. Deze laatste variant is voor de bepaling van de milieueffecten feitelijk niet van belang, maar biedt wel een beter beeld op wat in de praktijk verwacht mag worden.

Naar de mening van de initiatiefnemer is er geen aanleiding om nog andere alternatieven te onderscheiden. In het planMER wordt dan ook feitelijk één alternatief onderscheiden.

Te onderzoeken milieuaspecten

Op basis van het voornemen van de gemeente kunnen verschillende milieueffecten op verschillende milieuaspecten verwacht worden. De 'm.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten' waarvoor het bestemmingsplan een kader biedt in overweging nemende, worden vooral milieueffecten verwacht op of van:

- de natuur;
- het landschap;
- geur.

Het onderzoek voor de plan-m.e.r. wordt dan ook vooral op deze drie milieuonderdelen gericht. Andere milieuonderdelen die in het onderzoek zullen worden beoordeeld, zijn:

- bodem;
- water;
- cultuurhistorie;
- externe veiligheid;
- luchtkwaliteit;
- licht;
- geluid;
- verkeer;
- gezondheid.

3.2

Detailniveau

De milieueffecten worden vooral op de schaal van de gemeente beoordeeld en wanneer zinvol en mogelijk ook op de schaal van de afzonderlijke ontwikkelingen. Onderwerpen die bij het verlenen van afzonderlijke (omgevings)vergunningen worden beoordeeld worden niet in het planMER opgenomen.

Zoals hiervoor al is opgemerkt worden vooral milieueffecten verwacht op of van de natuur, het landschap en geur. De milieueffecten van het voornemen en het alternatief op of van deze milieuaspecten zullen zo precies mogelijk - dus kwantitatief - worden bepaald. De milieueffecten op de andere milieudimensionen worden vooral in hoofdlijnen - kwalitatief - bepaald.

3.2.1

Natuur

Gebiedsbescherming

Natura 2000

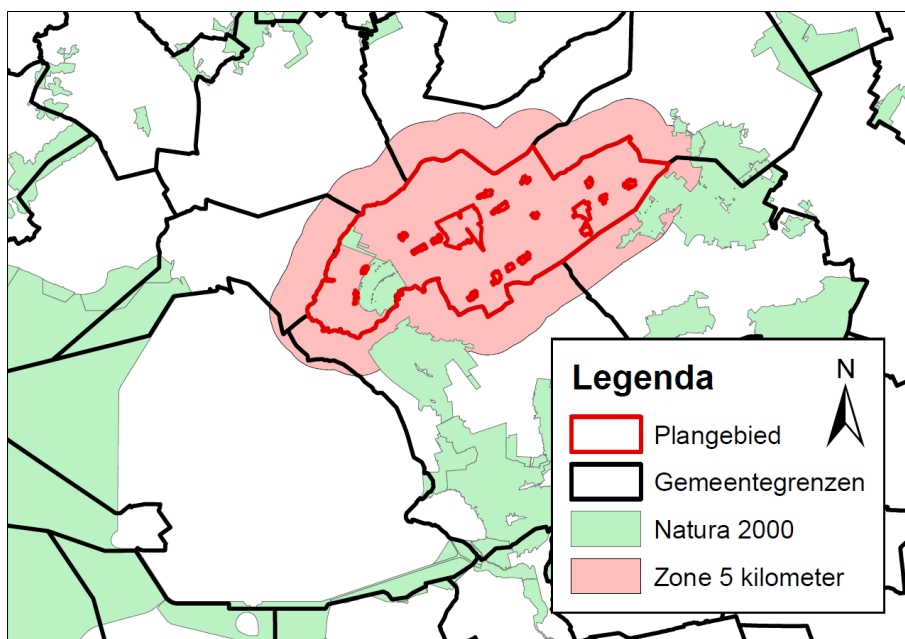
Zoals hiervoor in hoofdstuk 2 al is opgemerkt liggen in of in de omgeving van het plangebied verschillende Natura 2000-gebieden:

Tabel 1. Natura 2000-gebied binnen en in de nabijheid van het plangebied

Natura 2000-gebieden	km tot gemeente- grens	opp. (ha)	Verzuring gevoelig habitatype	KDW mol/ha/jr
Rottige Meente en Brandemeer	0	1.360	Blauwgrasland	1100
Drents-Friese Wold & Leggelderveld	0	7.359	Zwak gebufferde vennen	410
Weerribben	1,1	3.346	Galigaanmoeras	1100
Wieden	6	9.260	Galigaanmoeras	1100
Havelte-Oost	7,5	1.782	Actief hoogveen	400
IJsselmeer	9,3	113.346	Overgangs- en trilvenen	1200
Van Oordt's Mersken	10,1	864	Heischrale graslanden	830
Deelen	10,5	514	Geen	-
Wijnjeterper Schar	12,7	175	Heischrale graslanden	830

Uit bovenstaande tabel 1 blijkt dat een drietal gebieden binnen of in de onmiddellijke nabijheid van het plangebied liggen. Verschillende andere gebieden liggen op beperkte afstand.

Op de navolgende kaart 3 zijn de gebieden binnen en in de omgeving van het plangebied weergegeven. Daaruit blijkt ook de afstand tot het plangebied. In het planMER zullen alleen die gebieden worden betrokken die binnen de (roze gekleurde) zone van 5 km rond het plangebied worden betrokken.

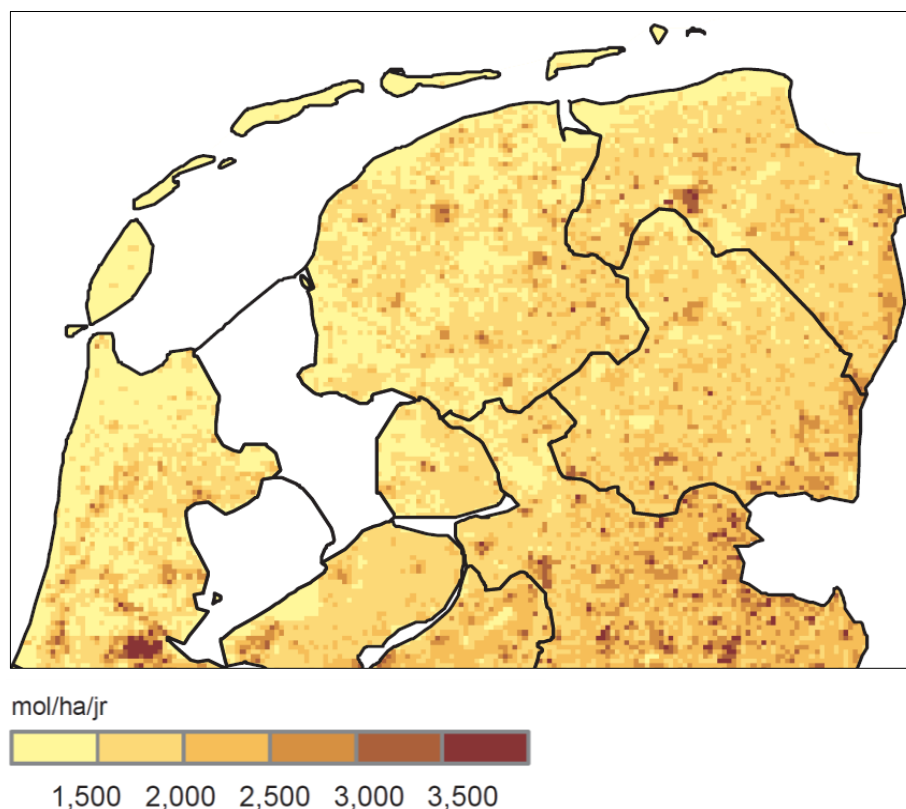

Kaart 3. Ligging van Natura 2000-gebieden binnen en in de nabijheid van het plangebied

Voor het planMER wordt onderzoek uitgevoerd naar de milieueffecten van het voornemen en het alternatief op de Natura 2000-gebieden die binnen het plangebied en binnen een zone van 5 km van het plangebied liggen. Mogelijk zijn er ook effecten op verder weg gelegen Natura 2000-gebieden, maar omdat de effecten op nabij gelegen Natura 2000-gebieden vermoedelijk groter zullen zijn, zal aan de effecten op deze verder weg gelegen gebieden geen aandacht worden besteed.

Op basis van de resultaten van een 'Voortoets in het kader van de oriëntatiefase van de Nbw' wordt bepaald of de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan op basis van het voornemen van de gemeente biedt, negatieve milieueffecten kunnen hebben op de Natura 2000-gebieden. Wanneer 'significante negatieve effecten niet zijn uit te sluiten' moet een passende beoordeling worden uitgevoerd.

In de Natura 2000-gebieden, die in de voorgaande tabel 1 zijn opgenomen, zijn voor verzuring gevoelige soorten aanwezig. De extra stikstofemissie vanuit veehouderijbedrijven kan binnen deze Natura 2000-gebieden een extra verzurende rol spelen. Uit de tabel is in de meeste rechtse kolom de kritische depositiewaarde (KDW) voor de betreffende gebieden weergegeven. Deze bedraagt in alle hiervoor weergegeven gebieden minder dan de feitelijke achtergrondswaarde, zoals die valt af te leiden uit het navolgend kaart 4. In de voortoets zal hieraan verder aandacht worden besteed.

Kaart 4. Stikstofdepositie in Nederland - 2011
(Bron: RIVM, 2012, Grootsschalige concentratie- en depositiekaarten Nederland, rapportage 2012)

In het planMER wordt dan ook in het bijzonder onderzoek uitgevoerd naar de stikstofdepositie (waarbij ammoniak de stikstofverbinding is waardoor sprake is van verzuring) op de Natura 2000-gebieden. Hiervoor worden op basis van de verleende omgevingsvergunningen en meldingen AMvB de stikstofemissie en -depositie op gebiedsschaal (kilometerhokken) bepaald en in hoofdlijnen voor de referentiesituatie, het voornemen en het alternatief bepaald.

Ook zijn de Natura 2000-gebieden voor verschillende soorten een foerageergebied. Ook andersom kan het plangebied voor soorten die in de Natura 2000-gebieden aanwezig zijn een foerageergebied zijn. Voor het planMER wordt dan ook onderzoek uitgevoerd naar het verlies aan foerageergebied.

Ecologische Hoofdstructuur en andere natuurgebieden

Binnen het plangebied liggen verschillende gebieden van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en andere natuurgebieden. Voor het planMER wordt onderzoek uitgevoerd naar de milieueffecten van het voornemen en het alternatief op deze gebieden van de EHS en andere natuurgebieden.

Ook voor de gebieden van de EHS en andere natuurgebieden wordt voor de planMER in het bijzonder onderzoek uitgevoerd naar de stikstofdepositie (ammoniak) op deze gebieden wanneer in deze gebieden voor verzuring gevoelige

soorten aanwezig zijn. Deze stikstofdepositie wordt op overeenkomstige wijze als bij het Natura 2000-gebied bepaald.

Ook wordt onderzoek uitgevoerd naar het mogelijke verlies aan foerageergebied.

Soortenbescherming

Flora- en faunawet

Het beoordelen van plannen en projecten op grond van de Flora- en faunawet (Ffw) is eigenlijk pas mogelijk als deze verder zijn uitgewerkt. Een bestemmingsplan als het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied 2013 is hiervoor onvoldoende uitgewerkt. Voor het planMER wordt dan ook een onderzoek in hoofdlijnen uitgevoerd naar de milieueffecten van het voornemen en de alternatieven voor op grond van de Ffw beschermde soorten.

Voor het onderzoek wordt gebruik gemaakt van bestaande informatie (resultaten van eerder uitgevoerde ecologische onderzoeken, het Beheerplan Natura 2000 Alde Feanen van de provincie Fryslân en dergelijke). Er wordt geen onderzoek ter plaatse uitgevoerd.

Beoordeling

Het voornemen en het alternatief worden op basis van de volgende kenmerken beoordeeld:

- milieueffecten op Natura 2000-gebieden, bepaald op basis van de toename van de stikstofdepositie;
- milieueffecten op Natura 2000-gebieden, bepaald op basis van de afname aan foerageergebied;
- milieueffecten op de gebieden van de EHS en andere natuurgebieden, bepaald op basis van de stikstofdepositie;
- milieueffecten op de gebieden van de EHS en andere natuurgebieden, bepaald op basis van de zogenoemde vernietiging en verstoring van deze gebieden;
- milieueffecten op de, op grond van de Ffw beschermde soorten, bepaald op basis van de vernietiging en verstoring van deze soorten.

Het voornemen en alternatief 1 worden hiermee kwalitatief alsook kwantitatief (afhankelijk van het kenmerk) beoordeeld.

3.2.2

Landschap

Door de uitbreiding of wijziging van agrarische bedrijven zijn er wijzigingen in het landschap mogelijk. In het plangebied zijn verschillende soorten landschap aanwezig. Voor het planMER wordt onderzoek uitgevoerd naar de milieueffecten van het voornemen en het alternatief op deze verschillende landschapsoorten.

Zoals in hoofdstuk 1 al is opgemerkt is het bestemmingsplan Buitengebied 2013 (zoals dat nu wordt opgesteld) sterk gericht op het behouden en waar mogelijk versterken van de landschappelijke waarden in de gemeente. Uitgangspunt van het bestemmingsplan is dat dit aansluit op het beleid van de provincie en de resultaten van het door de provincie uitgevoerde onderzoek de “Nije Pleats yn Fryslân” (dit onderzoek was gericht op het onderzoeken van de mogelijkheden van uitbreidingen van agrarische bedrijven in verhouding tot het landschap).

Voor het onderzoek voor de planMER wordt gebruik gemaakt van luchtfoto's van de referentiesituatie. Daarna worden de mogelijke milieueffecten van het voornemen en het alternatief op de structuur van het landschap en andere landschappelijke waarden bepaald. Hierbij wordt opgemerkt dat in het plangebied weliswaar verschillende landschapsoorten aanwezig zijn, maar dat tijdens het uitvoeren van het onderzoek voor de planMER kan blijken dat, voor het bepalen van de milieueffecten op het landschap, het onderscheiden van deze soorten niet nodig is.

Beoordeling

Het voornemen en het alternatief worden op basis van het volgende kenmerk beoordeeld:

- milieueffecten op de structuur van het landschap en andere landschappelijke waarden, bepaald op basis van de kenmerken van de verschillende landschapsoorten.

Het voornemen en het alternatief worden hiermee kwalitatief beoordeeld.

3.2.3

Geur

Door de uitbreiding of wijziging van agrarische bedrijven is er mogelijk ook sprake van een toename van geur(hinder). De toename van geur(hinder) is vooral belangrijk bij de uitbreiding of wijziging van veehouderijbedrijven.

Voor het planMER wordt onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke toename van geur(hinder) vanwege de uitbreiding of wijziging van veehouderijbedrijven. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de uitgave Bedrijven en Milieuzonering, versie 2009, van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Op basis hiervan moet wat betreft geur een afstand van 100 meter tussen een melkrundveehouderijbedrijf en onder andere een woning gewaarborgd worden. Tussen een varkenshouderijbedrijf en een woning moet een afstand van 200 meter gewaarborgd worden. Dit betekent dat er bij deze bedrijven 'geurzones' aanwezig zijn.

Hierbij wordt uitdrukkelijk niet gebruik gemaakt van de Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Weststellingwerf die op 2 april 2012 door de gemeenteraad is vastgesteld en op 12 april 2012 in werking is getreden. De verordening is vastgesteld op basis van de Wet geurhinder en veehouderij.

Hiermee is de basis van de verordening wetgeving van het rijk. In die zin is dan ook geen sprake van 'eigen' regelgeving van de gemeente. Overigens wordt wel opgemerkt dat de op grond van de verordening te waarborgen afstanden tussen veehouderijbedrijven en woningen beperkter zijn dan de afstanden op basis van de uitgave Bedrijven en Milieuzonering.

In het onderzoek voor de planMER worden de 'geurzones' bij de modelmelk-rundveehouderijbedrijven en modelvarkenshouderijbedrijven bepaald. Het milieueffect van de toename van geur(hinder) wordt vervolgens bepaald op basis van de toename van het aantal woningen binnen deze 'geurzones'.

Beoordeling

Het voornemen en het alternatief worden op basis van het volgende kenmerk beoordeeld:

- milieueffect op de geur, bepaald op basis van de toename van het aantal woningen binnen een bij een veehouderijbedrijf aanwezige geurzone.

Het voornemen en het alternatief worden hiermee kwantitatief beoordeeld.

3.2.4

Bodem

Door de uitbreiding of wijziging van agrarische bedrijven is er een risico op het vrijkomen van vervuilende stoffen in de bodem. Deze stoffen komen vaak onbedoeld vrij door onder andere het gebruik of de onvoldoende opslag van (bouw)materialen.

Bodemverontreiniging vanwege de uitbreiding of wijziging van agrarische bedrijven wordt niet direct verwacht.

Vanwege de verschillende omstandigheden die belangrijk zijn bij het vrijkomen van vervuilende stoffen in de bodem (wat zijn de vervuilende stoffen, hoeveel van de vervuilende stof komt vrij, wat is de bodemsoort waarin de vervuilende stof vrijkomt?) is het bepalen van de milieueffecten op de schaal van het bestemmingsplangebied hiervan niet mogelijk. Het onderzoek voor de planMER wordt dan ook beperkt tot een omschrijving in hoofdlijnen van de bodemsituatie in de referentiesituatie en een algemene omschrijving van de milieueffecten van het voornemen en het alternatief op de bodem wat betreft het risico op het vrijkomen van vervuilende stoffen.

Beoordeling

Het voornemen en het alternatief worden op basis van de volgende kenmerken beoordeeld:

- milieueffecten op de bodem, bepaald op basis van de toename van het risico op vervuiling van de bodem.

Het voornemen en het alternatief worden hiermee kwalitatief beoordeeld.

3.2.5

Water

Door de uitbreiding of wijziging van agrarische bedrijven is er mogelijk sprake van een toename van het verhard oppervlak of het dempen van bestaande watergangen. Hierdoor is er mogelijk sprake van negatieve effecten op de waterberging in een gebied. In het algemeen wordt het oppervlaktewater als waterberging gebruikt. Het onderzoek voor de planMER wordt beperkt tot het bepalen van de toename van het verhard oppervlak vanwege de uitbreiding of wijziging van agrarische bedrijven. Deze toename wordt bepaald door het oppervlakte aan agrarische bouwvlakken in de referentiesituatie te vergelijken met oppervlakte in het voornemen en het alternatief. Het bepalen van deze toename in hoofdlijnen wordt voldoende geacht voor het bepalen van de milieueffecten voor het oppervlaktewater als waterberging.

Door de uitbreiding of wijziging van agrarische bedrijven is er mogelijk ook sprake van het vrijkomen van milieubelastende stoffen in het oppervlakte- en grondwater. Milieubelastende stoffen kunnen onder andere (bouw)materialen die gebruikt worden bij de bouw van bedrijfsgebouwen zijn en die uitloggen naar het oppervlakte- of grondwater. Ook door het verschijnsel vermesting, waarbij meststoffen uitspoelen naar het oppervlakte- en grondwater, kunnen milieubelastende stoffen vrijkomen in het oppervlakte- en grondwater. De milieubelastende meststoffen zijn vooral stikstof (ammoniak en stikstofoxides) en fosfaat. Het uitspoelen van meststoffen vindt vooral plaats bij het verwerken van (kunst)mest op agrarische cultuurgronden. Door de uitbreiding of wijziging van veehouderijbedrijven is ook een toename van het aantal stuks vee en een toename aan meststoffen mogelijk. Vanwege de verschillende omstandigheden die belangrijk zijn bij het vrijkomen van milieubelastende stoffen in het oppervlakte- en grondwater (wat zijn de vervuilende stoffen, hoeveel van de vervuilende stof komt vrij, hoe is de waterhuishouding in het gebied waarin de vervuilende stof vrijkomt?) is het bepalen van de milieueffecten hiervan niet mogelijk.

Door de uitbreiding of wijziging van agrarische bedrijven is er ook een toename van het risico op het vrijkomen van vervuilende stoffen. Er is immers sprake van een toename van mogelijk vervuilende stoffen (bouwmaterialen, meststoffen en dergelijke) in het plangebied. Voor het planMER wordt dan ook in hoofdlijnen onderzoek uitgevoerd naar de milieueffecten van het voornemen en het alternatief op het oppervlakte- en grondwater wat betreft het risico op het vrijkomen van vervuilende stoffen.

In het bestemmingsplangebied liggen geen milieubeschermingsgebieden zoals grondwaterbeschermingsgebieden en dergelijke. Voor de planMER wordt dan ook geen onderzoek uitgevoerd naar de milieueffecten van het voornemen en het alternatief op dergelijke gebieden.

Beoordeling

Het voornemen en het alternatief worden op basis van de volgende kenmerken beoordeeld:

- milieueffecten op het oppervlaktewater als waterberging wat betreft de toename van het verhard oppervlak;
- milieueffecten op het oppervlakte- en grondwater wat betreft het risico op het vrijkomen van milieubelastende stoffen;
- milieueffecten op het waterwingebied bij Spannenburg.

Het voornemen en het alternatief worden hiermee kwalitatief beoordeeld.

3.2.6

Cultuurhistorie

Cultuurhistorie betreft in het algemeen alle voor de historie van een gebied belangrijke archeologische, bouwkundige en landschappelijke waarden. Belangrijk hierbij is dat deze waarden het gevolg zijn van werken en werkzaamheden van de mens.

De mogelijke milieueffecten van het voornemen en het alternatief voor de bouwkundige en landschappelijke waarden worden bij het milieuonderdeel landschap overwogen. In het planMER is de cultuurhistorie dan ook beperkt tot alleen de archeologische waarden.

Archeologische waarden zijn vooral in de bodem aanwezig. Bij het uitbreiden of wijzigen van agrarische bedrijven is vaak het uitvoeren van bodemwerkzaamheden nodig. Hierbij is mogelijk sprake van vernieling of verstoring van archeologische waarden. Momenteel laat de gemeente onderzoek verrichten naar de archeologische waarden in het plangebied. Op grond van eerder door de provincie Fryslân uitgevoerd onderzoek (Friese Archeologische Monumentenkaart Extra - FAMKE) is bekend dat in bestemmingsplangebied vooral sprake is van verwachte archeologische waarden. Vanwege de verschillende omstandigheden die belangrijk zijn waardoor wel of niet sprake is van vernieling of verstoring van archeologische waarden (zijn er archeologische waarden in de bodem aanwezig, welke bodemwerkzaamheden worden uitgevoerd en wat is de schaal van deze werkzaamheden?) is het bepalen van de milieueffecten op archeologische waarden op de schaal van het bestemmingsplangebied niet mogelijk.

Door de uitbreiding of wijziging van agrarische bedrijven is er ook een toename van het risico op het vernielen of verstoren van archeologische waarden. Voor het planMER wordt dan ook in hoofdlijnen onderzoek uitgevoerd naar de milieueffecten van het voornemen en het alternatief op archeologische waarden wat betreft het risico op het vernielen of verstoren van archeologische waarden. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het resultaat van het nog in uitvoering zijnde archeologisch onderzoek.

Beoordeling

Het voornemen en het alternatief worden op basis van het volgende kenmerk beoordeeld:

- milieueffect op archeologische waarden wat betreft het risico op het vernielen en verstoren van archeologische waarden.

Het voornemen en het alternatief worden hiermee kwalitatief beoordeeld.

3.2.7

Externe veiligheid

Risico's vanwege het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen is vooral belangrijk op de schaal van de afzonderlijke (agrarische) bedrijven. Een toename van de risico's hangt samen met een toename van het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen en een toename van het aantal mensen in een gebied. Een toename het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen of een toename van het aantal mensen in het bestemmingsplangebied vanwege de uitbreiding of wijziging van agrarische bedrijven wordt niet verwacht. Verwacht wordt dan ook dat de milieueffecten nihil zijn.

Dit in overweging nemende wordt het niet zinvol geacht om een onderzoek naar de risico's vanwege het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen uit te voeren. Voor het planMER wordt dan ook alleen onderzoek uitgevoerd naar de risico's in de bestaande situatie. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de Risicokaart van de provincie Fryslân.

Beoordeling

Nu verwacht wordt dat de milieueffecten nihil zijn, wordt het verder beoordelen van het voornemen en de alternatieven wat betreft de externe veiligheid niet zinvol geacht.

3.2.8

Licht

Door de uitbreiding of wijziging van bestaande agrarische bedrijven is er mogelijk sprake van een toename van licht(hinder). Vanwege de verschillende omstandigheden die belangrijk zijn waardoor er wel of niet sprake is van een toename van lichthinder (waardoor is er sprake van een toename van licht, in welke omgeving vindt de toename van licht plaats waardoor er mogelijk sprake is van een toename van lichthinder?) is het bepalen van de milieueffecten van een toename van licht(hinder) op de schaal van het bestemmingsplangebied niet mogelijk. Wel is het mogelijk om in hoofdlijnen inzicht te krijgen in het risico op een toename licht(hinder).

Beoordeling

Het voornemen en het alternatief worden op basis van de volgende kenmerken beoordeeld:

- milieueffect van licht(hinder), bepaald op basis van de toename van het risico op een toename van licht(hinder).

Het voornemen en het alternatief worden hiermee kwalitatief beoordeeld.

3.2.9

Luchtkwaliteit

Door de uitbreiding of wijziging van bestaande agrarische bedrijven is er mogelijk sprake van een toename van verbindingen van stikstof en zuurstof (NO en NO_2), fijn stof (PM_{10}) en andere stoffen waarvoor in de Wet milieubeheer wat betreft de luchtkwaliteit grenswaarden zijn opgenomen. Op basis van het Nationaal Luchtkwaliteitsplan 2004 van het ministerie van VROM (nu het ministerie van Infrastructuur en Milieu) worden overschrijdingen van de grenswaarden voor deze 'andere stoffen' niet verwacht. Overschrijdingen van de grenswaarden voor NO , NO_2 en PM_{10} zijn wel mogelijk.

Naast de diersoorten die gebruikelijk op intensieve veehouderijbedrijven gehouden worden zoals kippen en varkens zijn er ook inmiddels andere diersoorten zoals rundvee (die bijvoorbeeld voorkomen op grondgebonden bedrijven) opgenomen in het Besluit m.e.r. Ook deze diersoorten kunnen milieueffecten hebben zoals de uitstoot van ammoniak (NH_3). Voor het planMER wordt dan ook onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke toename van NO , NO_2 , PM_{10} en NH_3 .

Overigens wordt hierbij opgemerkt dat de toename van onder andere ammoniak vooral milieueffecten heeft op natuur(gebieden). Bij het uitvoeren van het onderzoek voor de planMER zal dan ook beoordeeld worden of de toename van de hiervoor genoemde stoffen als milieueffect op de lucht of op andere milieunderdelen wordt uitgewerkt.

Beoordeling

Het voornemen en het alternatief worden in het planMER voor wat betreft de luchtkwaliteit op basis van het volgende kenmerk beoordeeld:

- milieueffect voor de luchtkwaliteit, bepaald op basis van de toename van NO , NO_2 , PM_{10} en NH_3 .

Het voornemen en het alternatief worden hiermee, wanneer mogelijk, kwantitatief beoordeeld. Wanneer dit niet mogelijk is worden het voornemen en het alternatief kwalitatief beoordeeld.

3.2.10

Geluid

Door de uitbreiding of wijziging van agrarische bedrijven is er mogelijk sprake van een toename van geluid(hinder). Deze mogelijke toename van geluid(hinder) hangt samen met de voorzieningen en werkzaamheden die op het bedrijf aanwezig zijn of worden uitgevoerd.

Voor het planMER wordt onderzoek uitgevoerd naar de mogelijk toename van geluid(hinder) vanwege de uitbreiding of wijziging van veehouderijbedrijven. Ook hiervoor wordt gebruik gemaakt van de uitgave Bedrijven en Milieuzonerings, versie 2009, van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Op basis hiervan moet wat betreft geluid een afstand van 30 meter tussen een melk-rundveehouderijbedrijf en onder andere een woning gewaarborgd worden. Tussen een varkenshouderijbedrijf en een woning moet een afstand van 50 meter gewaarborgd worden. Dit betekent dat er bij deze bedrijven 'geluidszones' aanwezig zijn.

In het onderzoek voor de planMER worden de 'geluidszones' bij de modelmelk-rundveehouderijbedrijven en modelvarkenshouderijbedrijven bepaald. Het milieueffect van de toename van geluid(hinder) wordt vervolgens bepaald op basis van de toename van het aantal woningen binnen deze 'geluidszones'.

Ook kan er een toename van geluid(hinder) zijn vanwege de toename van het verkeer. Een belangrijke toename van verkeer waardoor sprake is van een belangrijke toename van geluid(hinder) wordt echter niet verwacht. Voor het planMER wordt dan ook geen onderzoek uitgevoerd naar de toename van geluid(hinder) vanwege de toename van het verkeer.

Beoordeling

Het voornemen en het alternatief worden op basis van het volgende kenmerk beoordeeld:

- milieueffect van geluid, bepaald op basis van de toename van het aantal woningen binnen een bij een veehouderijbedrijf aanwezige 'geluidszone'.

Het voornemen en het alternatief worden hiermee kwantitatief beoordeeld.

3.2.11

Verkeer

Door de uitbreiding of wijziging van bestaande agrarische bedrijven is er mogelijk sprake van een toename van de verkeersdruk op de wegen in het plangebied. Voor de planMER wordt dan ook onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke toename van de verkeersdruk op de wegen in het plangebied.

Voor het onderzoek voor de planMER wordt onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke toename van het verkeer vanwege de uitbreiding of wijziging van de

agrarische bedrijven en mogelijk de spreiding van deze toename van het verkeer over de wegen in het plangebied.

Beoordeling

Het voornemen en de alternatieven worden in het planMER voor wat betreft het verkeer op basis van het volgende kenmerk beoordeeld:

- milieueffect van het verkeer, bepaald op basis van de toename van de verkeersdruk op de wegen in het plangebied.

Wanneer mogelijk worden het voornemen en het alternatief kwantitatief beoordeeld. Wanneer dit niet mogelijk is worden het voornemen en het alternatief kwalitatief beoordeeld.

3.2.12

Gezondheid

De milieueffecten voor de gezondheid zijn een gevolg van onder andere een toename geur(hinder), licht(hinder), geluid(hinder) en een afname van de lucht(kwaliteit) (door een toename van PM₁₀, NH₃ en dergelijke). Zoals hieruit blijkt hangen de milieueffecten voor de gezondheid sterk samen met de milieueffecten van en voor andere milieuonderdelen. Bij de verschillende milieuonderdelen worden de afzonderlijke milieueffecten, wanneer dit zinvol wordt geacht, ook afzonderlijk beoordeeld. Bij de milieueffecten voor de gezondheid zouden deze milieueffecten dan ook in samenhang moeten worden beoordeeld. Een risico hierbij is dat milieueffecten dubbel worden beoordeeld.

Ook blijkt het bepalen van de verhouding tussen de oorzaak (de toename van geur, licht en dergelijke) en het gevolg (het effect op de gezondheid) niet mogelijk. Een bestemmingsplan als het bestemmingsplan Buitengebied is hiervoor te algemeen. Door de verschillende uitgangspunten op basis waarvan het voornemen en de alternatieven worden uitgewerkt, is per oorzaak (uitbreiding van een veehouderijbedrijf) onvoldoende betrouwbare informatie beschikbaar.

Daarbij wordt op dit moment onderzoek uitgevoerd naar de koppeling tussen gezondheid en veehouderij in het algemeen en gezondheid en intensieve veehouderij in het bijzonder. Ook zijn er al verschillende onderzoeken uitgevoerd. Voorlopig wordt verwacht dat (vooral intensieve) veehouderij wat betreft de gezondheid nadelig kan zijn. Om inzicht te krijgen in de aard en schaal hiervan moet echter aanvullend onderzoek uitgevoerd worden.

Het uitvoeren van dit aanvullend onderzoek past niet binnen het voor het planMER uit te voeren onderzoek. Om enig inzicht te krijgen in de koppeling tussen gezondheid en (intensieve) veehouderij wordt in het planMER een samenvatting van de belangrijkste resultaten van de tot op dit moment uitgevoerde onderzoeken opgenomen. Het onderzoek voor de planMER wordt dan ook beperkt tot een algemeen overzicht van de resultaten van de tot op dit moment uitgevoerde onderzoeken. Hierbij wordt onder andere gebruik ge-

maakt van de resultaten van het van september 2009 tot en met juni 2011 door het Institute for Risk Assessment Sciences van de Universiteit van Utrecht uitgevoerde onderzoek.

Beoordeling

Nu nog onvoldoende inzicht is in de koppeling tussen gezondheid en (intensieve) veehouderij is het beoordelen van de milieueffecten van het voornemen en alternatieven niet goed mogelijk. Het beoordelen van het voornemen en de alternatieven wordt wat betreft gezondheid dan ook niet zinvol geacht.

3.3

Beoordeling van het voornemen en de alternatieven

Het voornemen en het alternatief worden beoordeeld op basis van de in tabel 2 opgenomen beoordelingskenmerken. De beoordeling zal in beginsel kwalitatief plaatsvinden. Wanneer de beoordeling kwantitatief kan plaatsvinden, worden de milieueffecten kwantitatief beoordeeld.

Per beoordelingskenmerk zal het milieueffect (wanneer deze kwalitatief wordt beoordeeld) in vergelijking met de referentiesituatie worden bepaald op basis van de volgende schaal:

- ++ : sterk positief milieueffect
- + : positief milieueffect
- 0 : geen positief of negatief milieueffect
- : negatief milieueffect
- : sterk negatief milieueffect

Tabel 2. Beoordelingskenmerken per milieuonderdeel

milieuonderdeel	beoordelingskenmerk
natuur	- milieueffect op Natura 2000-gebieden, bepaald op basis van de toename van de stikstofdepositie - milieueffect op Natura 2000-gebieden, bepaald op basis van de afname aan foerageergebied - milieueffect op de gebieden van de EHS en andere natuurgebieden, bepaald op basis van de stikstofdepositie - milieueffect op de gebieden van de EHS en andere natuurgebieden, bepaald op basis van de vernietiging en verstoring van deze gebieden - milieueffect op de , op grond van de Ffw beschermde, soorten, bepaald op basis van de vernietiging en verstoring van deze soorten
landschap	- milieueffect op de structuur van het landschap en andere landschappelijke waarden, bepaald op basis van de kenmerken van de verschillende landschapstypen
geur	- milieueffect op geur, bepaald op basis van de toename van het aantal woningen binnen een bij een veehouderijbedrijf aanwezige 'geurzone'

milieuonderdeel	beoordelingskenmerk
bodem	- milieueffect op de bodem, bepaald op basis van de toename van het risico op vervuiling van de bodem
water	- milieueffect op het oppervlaktewater als waterberging wat betreft de toename van het verhard oppervlak - milieueffect op het oppervlaktewater- en grondwater wat betreft het risico op het vrijkomen van vervuilende stoffen
cultuurhistorie	- milieueffect op archeologische waarden wat betreft het risico op het vernielen en verstoren van archeologische waarden
externe veiligheid	- niet van toepassing
licht	- milieueffect van licht(hinder), bepaald op basis van de toename van het risico op een toename van licht(hinder). - milieueffect voor de luchtkwaliteit, bepaald op basis van de toename van NO, NO ₂ , PM ₁₀ en NH ₃
lucht geluid	- milieueffect van geluid, bepaald op basis van de toename van het aantal woningen binnen een bij een veehouderijbedrijf aanwezige 'geluidszone'
verkeer	- milieueffect op het verkeer, bepaald op basis van de toename van de verkeersdruk op de wegen in het plangebied.
gezondheid	- niet van toepassing

3.4

P a s s e n d e b e o o r d e l i n g

Zoals al is opgemerkt wordt voor het planMER een zogenoemde 'Voortoets in het kader van de oriëntatiefase van de Nbw' uitgevoerd. Hierbij wordt beoordeeld of 'significante negatieve effecten' vooraf al zijn uit te sluiten. Wanneer deze niet zijn uit te sluiten, wordt een passende beoordeling uitgevoerd.

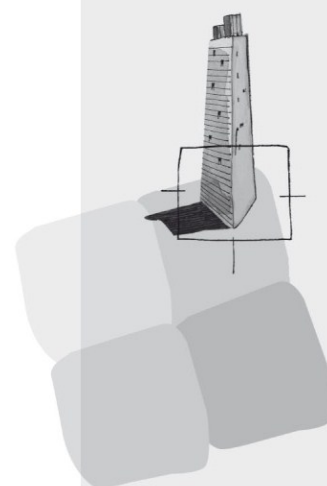
Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Weststellingwerf

Rapport
BügelHajema Adviseurs b.v.
de heer drs. ing. P.W. Rienstra

Projectleiding
BügelHajema Adviseurs b.v.
de heer ir. D. Terpstra

Projectnummer
267.00.00.06.08.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
T 058 215 25 15
F 058 215 91 98
E leeuwarden@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort